

ПЛАН НА ЛЕКЦИЯТА

Анализ на възможностите на процесите. Анализ на измервателна система

- Статистически методи за управление качеството на електронната продукция
- Анализ на възможностите на процеса
- Анализ на измервателни системи

АНАЛИЗ НА ВЪЗМОЖНОСТИТЕ НА ПРОЦЕСА

Анализът на възможностите (АВ) на процеса е изследване на присъщите изменчивост и разпределение на процеса, с цел да се установи способността да се произвежда продукт, който да отговаря на предписаната спецификация.

Когато данните са измерими променливи (на продукта или процеса) и процесът е в положение на статистически контрол, данните са разположени в обхвата 6σ на разпределението на процеса. Възможностите на процеса могат да бъдат представени като индекси, които свързват реалната променливост на процеса с допустимостта позволена от спецификацията.

Индексите C_p , C_{pu} (CPU), C_{pl} (CPL), k и C_{pk} представляват параметри на процеса и са тясно свързани с него. Те образуват пълна система от показатели за работата на процеса.

АНАЛИЗ НА ВЪЗМОЖНОСТИТЕ НА ПРОЦЕСА

Количественото представяне (квантификацията) на настройката на процеса и неговата вариация е основа за разбиране качеството на изделията в електронното производство. В много ситуации индексите за възможностите на процеса могат да се използват за изясняване на съотношението между параметрите на процеса **m (аритметична стойност)** и **s (стандартното отклонение на процеса)** и инженерните изисквания, които могат да включват едностранни и двустранни допуски със зададени стойности (номинали) или без тях. Получените в резултат индекси са **безразмерни** и създават понятен език за количествено характеризиране на процеса. Тези индекси показват съотношението между естествения допуск (6σ), който се приема за контрол на качеството и инженерните допуски. **Предполага се, че данните от процеса са разпределени нормално, а самият процес е статистически управляем.**

Обикновено техническите условия задават някакъв диапазон от допустими стойности - например диапазон на ток 74.0 ± 0.02 mA. Така долната граница на допуса (Lower Specification Limit – LSL) за даден процес е равна на $74.0 - 0.02 = 73.98$, а горната граница на допуса (Upper Specification Limit – USL) е равна на $74.0 + 0.02 = 74.02$. Разликата между тях се нарича обхват (размах) на допуса (specification range = USL-LSL).

АНАЛИЗ НА ВЪЗМОЖНОСТИТЕ НА ПРОЦЕСА

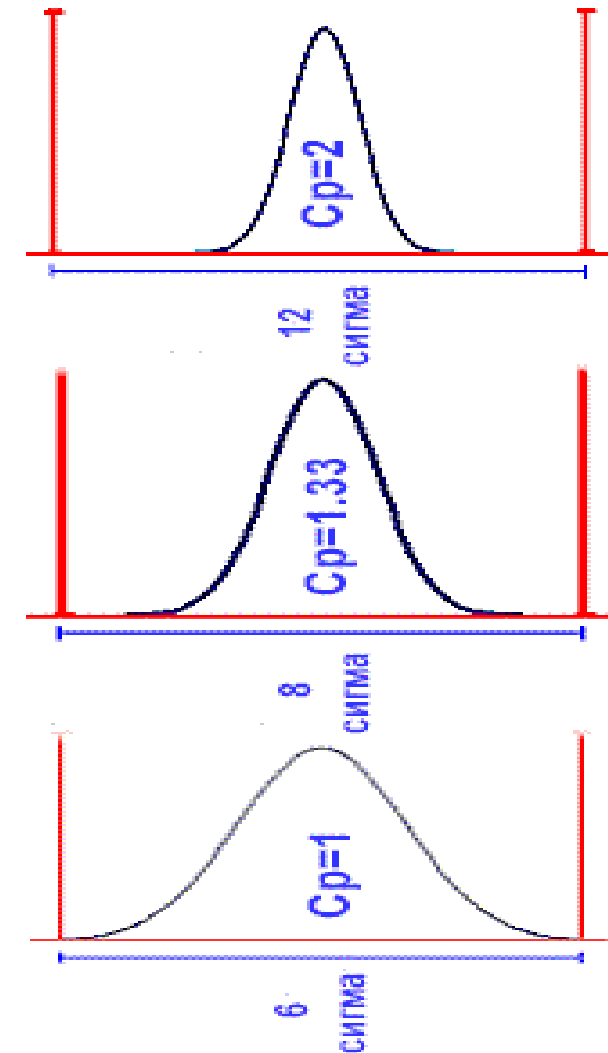
1. Индексът на стабилност (C_p)

$C_p = (USL - LSL) / (6\sigma) =$ действително разсейване / допустимо разсейване

Изразява частта на размаха на кривата на нормалното разпределение, попадаща в допустимите граници (при условие, че средните стойности на разпределението са номинални, т.е. че процесът е центриран). Стойността $C_p = 1,0$ е избрана за демонстриране на връзката на C_p със стандартното 6σ отклонение, използвано в контролните карти. Ако процесът е точно възпроизводим то:

$$UCL = \frac{USL}{\sqrt{n}} \quad LCL = \frac{USL}{\sqrt{n}}$$

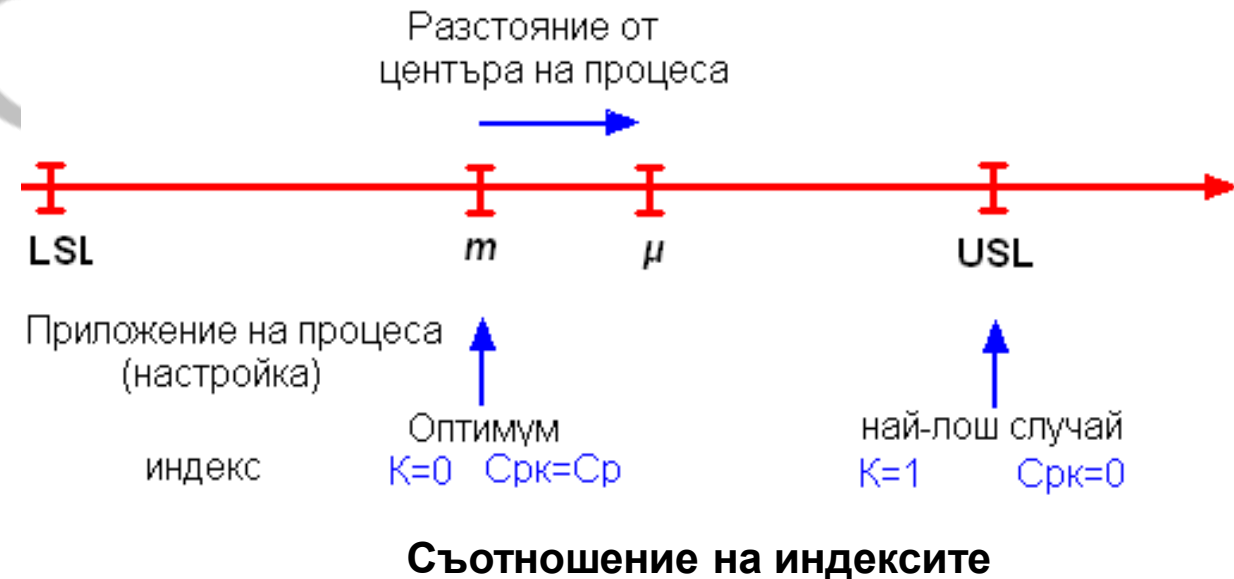
За да могат да се удовлетворят изискванията за качество е необходимо $C_p > 1$. Прието е процесът да се счита с добри възможности (стабилен) при $C_p > 1,33$. За високотехнологични изделия се е наложил показател $C_p = 2.0$. Високата стабилност на процеса обикновено води до по-ниска, а не до по-висока себестойност.

АНАЛИЗ НА ВЪЗМОЖНОСТИТЕ НА ПРОЦЕСА

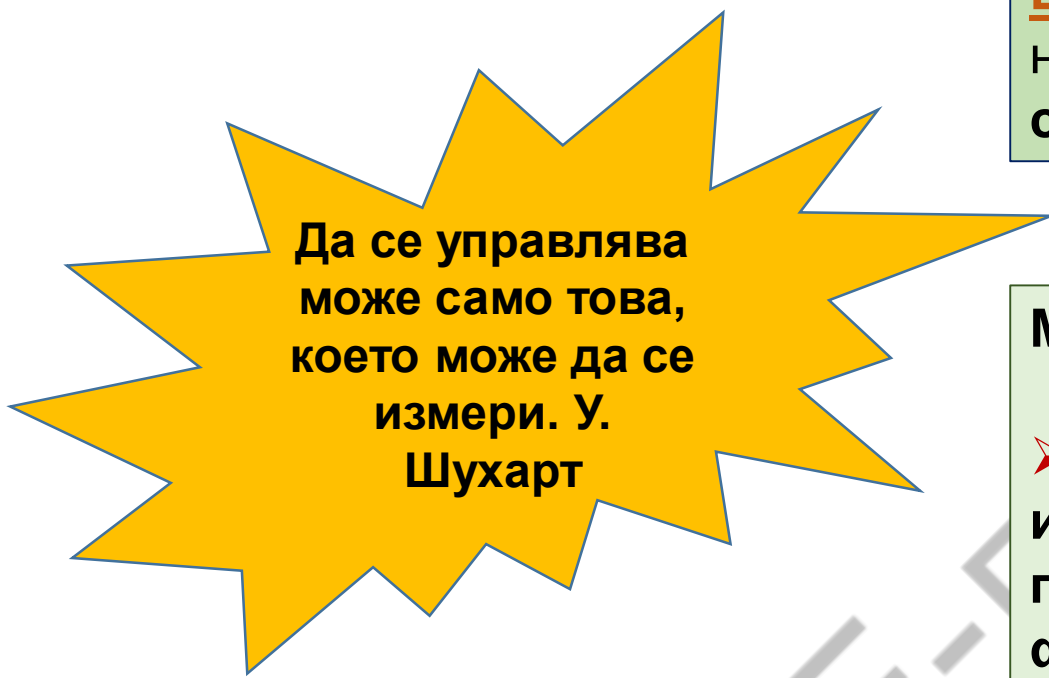
➤ Поправка на нецентрираността $k = \text{abs}(m - \mu) / (1/2(USL - LSL))$
където $m = (USL + LSL) / 2$ е оптимума, средна точка

C_p може да се коригира, като се внася поправката за нецентрираност посредством изчислението $C_{pk} = (1 - k) * C_p$
Ако процесът е идеално центриран, то $k = 0$ и $C_{pk} = C_p$.
Когато процесът се измества от номиналната стойност k се увеличава и C_{pk} става по-малко от C_p . Индексите C_{pl} , C_{pu} и k показват колко близко до границите на допуса се е изместило средното и колко е далече от целевата стойност.

АНАЛИЗ НА ИЗМЕРВАТЕЛНИ СИСТЕМИ

(Measurement System Analyses- MSA)

Да се управлява
може само това,
което може да се
измери. У.
Шухарт

Цел – да се оцени годността на приложение на системата, като се оцени нейното **съответствие , точност и стабилност.**

MSA е статистически метод, който:

- се използва, по-лесно да се разберат източниците на вариация, които могат да повлияят на резултатите от функциониране на системата.
- се използва да се определи какъв дял внася вариацията на измервателния процес в общата изменчивост на процеса.

АНАЛИЗ НА ИЗМЕРВАТЕЛНИ СИСТЕМИ

Набор от операции, процедури, средства за измерване и друго оборудване, програмно осигуряване и персонал, чиято задача се състои числено да изразят измерваните характеристики.

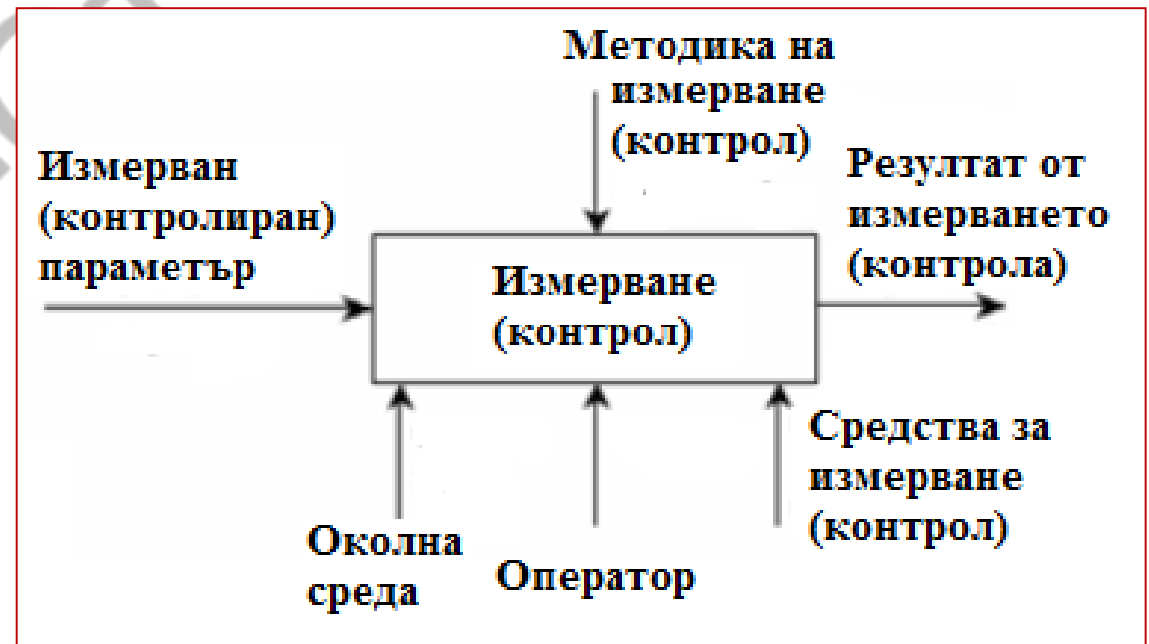

Цялостен ПРОЦЕС, за получаване на данни от измервания.

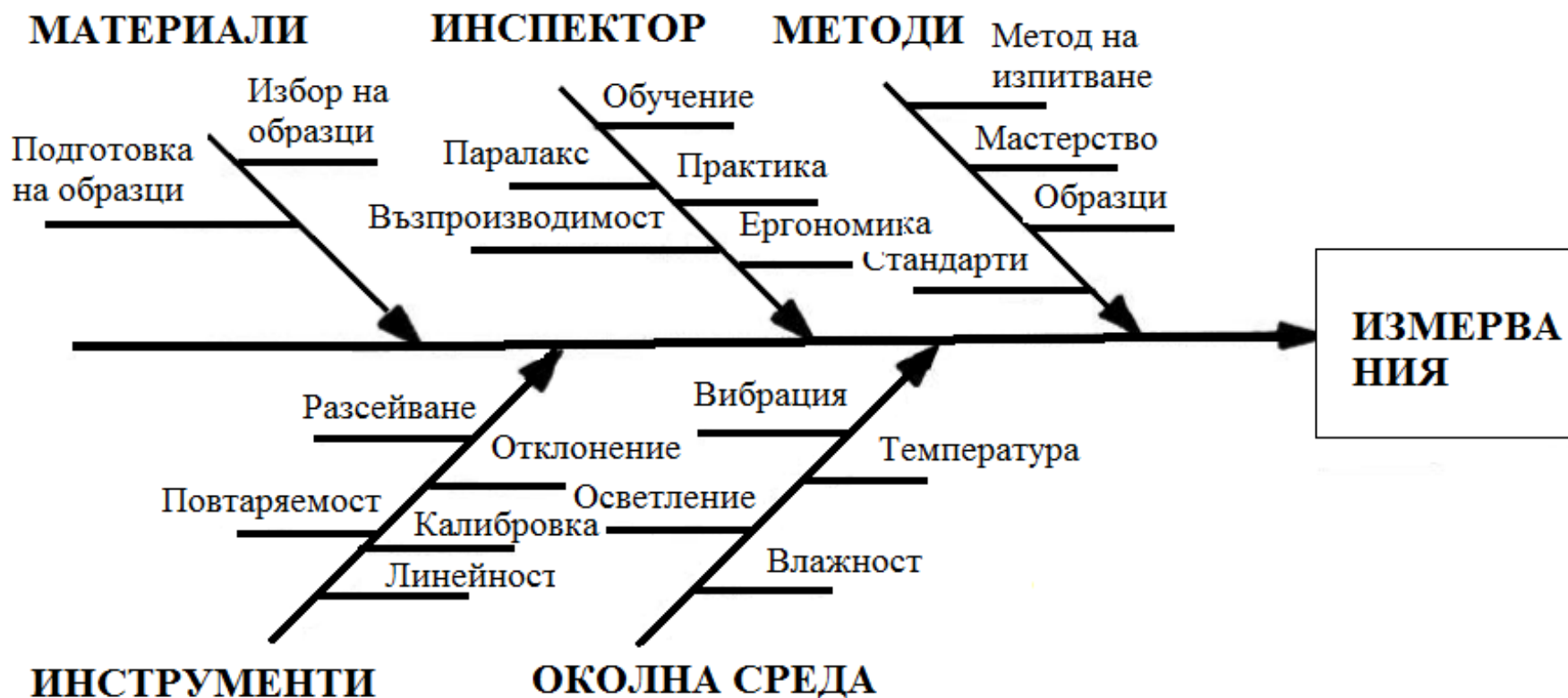
Елементи на Измервателна система:

- уред;
- сътрудник/оператор;
- стандарт / еталон;
- условия на околната среда
- процедура на измерване
- измерван обект

Измервателен (контролен) процес

АНАЛИЗ НА ИЗМЕРВАТЕЛНИ СИСТЕМИ

Променливи в измервателната система

АНАЛИЗ НА ИЗМЕРВАТЕЛНИ СИСТЕМИ

Методика за анализ на измервателни и контролни процеси, реализираща процедурата MSA

- ❖ Необходимо е да се изпълнят следните условия:
  - осигуряване адекватност на разрешаващата способност и чувствителност на средствата за измерване;
  - измервателният процес трябва да бъде в статистически управляемо състояние;
  - за контрола на електронната продукция, изменчивостта на измервателния процес трябва да бъде малка в сравнение с границите на допуските;
  - за управление на производствения процес, изменчивостта на измервателния процес трябва да бъде малка в сравнение с тази на производствения процес.

АНАЛИЗ НА ИЗМЕРВАТЕЛНИ СИСТЕМИ

Методика за анализ на измервателни и контролни процеси, реализираща процедурата MSA

❖ Основни статистически характеристики на измервателни контролни процеси:

1. СТАБИЛНОСТ - състояние, при което са отстранени всички причини за изменчивост, т.е. наблюдаваната изменчивост може да се обясни с постоянна система от обикновени причини

АНАЛИЗ НА ИЗМЕРВАТЕЛНИ СИСТЕМИ

Методика за анализ на измервателни и контролни процеси, реализираща процедурата MSA

❖ Основни статистически характеристики на измервателни контролни процеси:

1. СТАБИЛНОСТ - състояние, при което са отстранени всички причини за изменчивост, т.е. наблюдаваната изменчивост може да се обясни с постоянна система от обикновени причини.

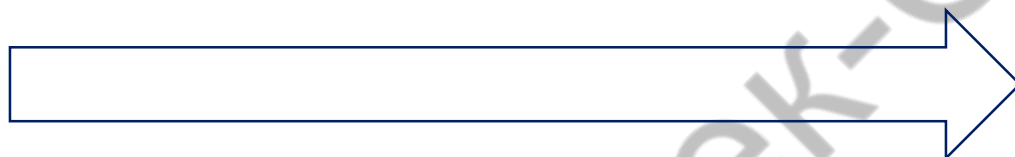
Оценяване на
стабилността се
извършва с
Контролни Карти

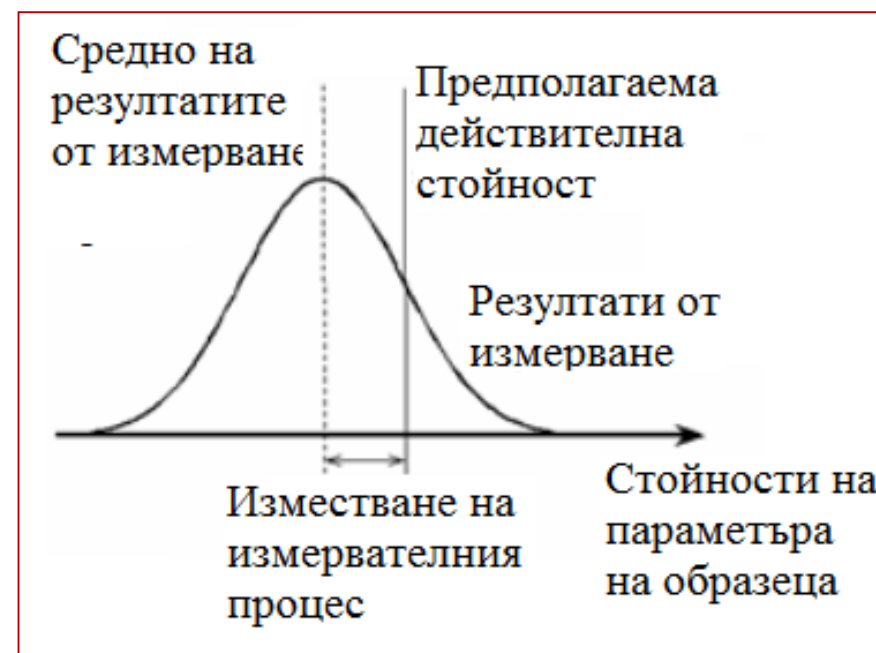
АНАЛИЗ НА ИЗМЕРВАТЕЛНИ СИСТЕМИ

Методика за анализ на измервателни и контролни процеси, реализираща процедурата MSA

- ❖ Основни статистически характеристики на измервателни контролни процеси:
2. ИЗМЕСТВАНЕ – систематическа грешка, в резултатите от измерването, дължаща се на измервателния процес

При оценяване на изместването на измервателните и контролните процеси се използва t-критерий на Стюдънт за проверка на хипотези за значимо различие от нули.

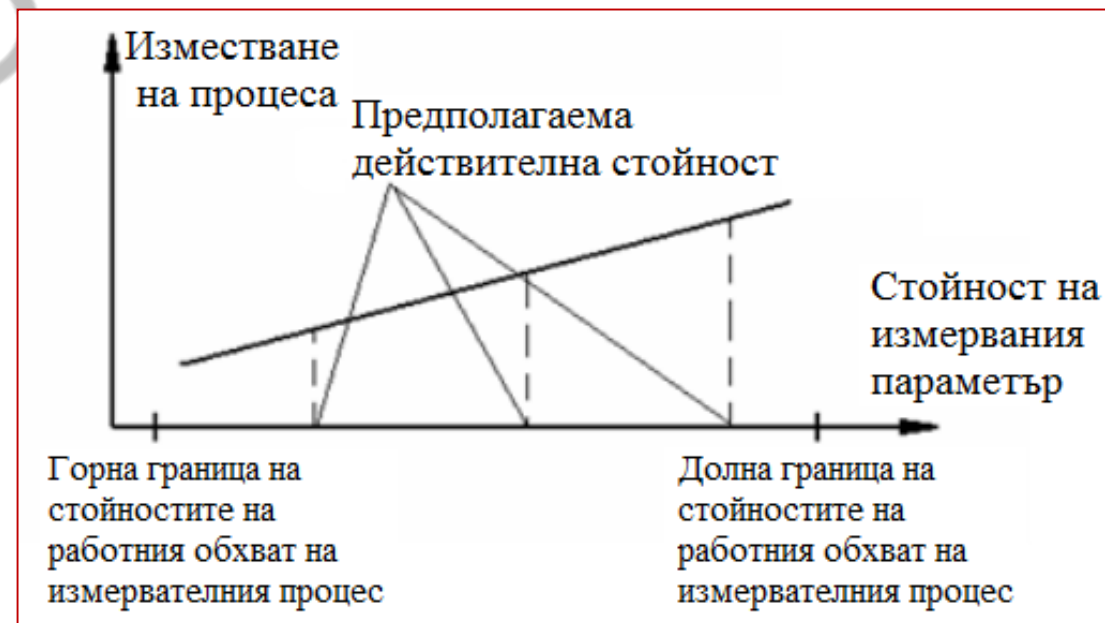

АНАЛИЗ НА ИЗМЕРВАТЕЛНИ СИСТЕМИ

Методика за анализ на измервателни и контролни процеси, реализираща процедурата MSA

- ❖ Основни статистически характеристики на измервателни контролни процеси:
3. ЛИНЕЙНОСТ НА ИЗМЕСТВАНЕ – изменение на изместването на измервателния процес в диапазона от стойности на измервания параметър

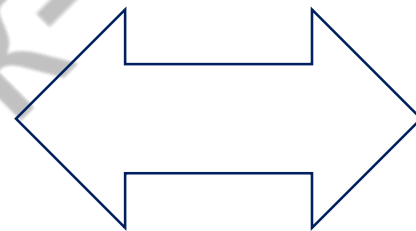
Оценява се с използване на корелационен анализ за определяне зависимостта между изместването и предполагаемата действителна стойност на измервания параметър. Като мярка за линейност се използва коефициента на корелация.

АНАЛИЗ НА ИЗМЕРВАТЕЛНИ СИСТЕМИ

Методика за анализ на измервателни и контролни процеси, реализираща процедурата MSA

- ❖ Основни статистически характеристики на измервателни контролни процеси:
  4. **СХОДИМОСТ** – степен на близост на резултатите от измерването на един и същ измерван параметър, при неизменни условия на измерване
  5. **ВЪЗПРОИЗВОДИМОСТ** – степен на близост на резултатите от измерването на един и същ параметър, получени при изменени условия на измерване

Оценяват се с прилагане на еднофакторен дисперсионен анализ

АНАЛИЗ НА ИЗМЕРВАТЕЛНИ СИСТЕМИ

Методика за анализ на измервателни и контролни процеси, реализираща процедурата MSA

Представен е анализ на една част, която е измервана 25 дни по 1 път на ден в случаен порядък., като са използвани 3 опита. Вижда се, че няма влияние на особени причини върху двете КК. От R- КК се съди, че разрешаващата способност на MS е приемлива, тъй като се наблюдават 7 категории данни по размах и те не са нулеви. Следователно може да се премине към следващата стъпка - определяне на изместването.

